

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5:50 mesečno.
četrtletno K 16:50.
Če si pride naročnik sam v upravnishvo po list: Me-
sečno K 5.—. — Iskerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Program nove vlade.

V soboto popoldne ob štirih se je vršila seja narodnega predstavništva, v kateri je nova vlada očrtala svoj program in sicer ga je podala v obliki izjave. Izjava vlade je precej obširna. Prvi del vladne izjave se peča z zunanjepolitičnim položajem. Naglašja, da hoče kraljevina SHS negovati dosedanja dragocena prijateljstva. Živo sočustvujemo s svojimi še neujedinjenimi brati iz vseh naših krajev koji so preganjani radi svoje ljubezni napram svojemu narodu.

Prehajajoč na notranja politična vprašanja, izjavlja vlada načelno, da stoji na stališču, da je potrebna čim največja koncentracija vseh sil. Vlada hoče storiti vse, da ne onemogoči takšne koncentracije. Vlada hoče, da sodelujejo vsi državljani z vsemi močmi in z vso resnostjo pri ureditvi naših notranjih neprilik.

Predvsem treba, da izidemo iz državnopravnega provizorija.

Vlada energično protestira proti glasovom, ki se širijo z izvestnih strani,

kakor da bi postajal načrt, preprečiti ustavotvorno skupščino. Vlada hoče požuriti priprave za konstituanto, hoče pa še prej izvesti reformo volilnega reda v modernem smislu in izvesti občinske volitve.

Za izdelavo načrta o definitivni ustavi bo vlada sklicala poseben odbor strokovnjakov in parlamentarcev.

Nato se peča vladna izjava obširno z zahtevami, ki so neodložljive za ureditev naših notranjih razmer in s katerih izvršitvijo se mora neposredno pečati. To so valutno vprašanje, agrarna reforma, obnova, draginja, odprava cenzure, demobilizacija, briga za sirote in invalide, likvidacija moratorija v Srbiji, davek na vojne dobičke in ostre mere proti vsem oblikam družabnega parasitstva (veriznikom).

Kot cilj regulacije valute označa vlada, da se izžene krona čimprej iz prometa in se zamenja za novčanico emisijske banke. Na kakšen način se bo to zgodilo in v kakšnem razmerju, to je treba razpravljati zakonodavnim potom, torej javno in pred Narodnim predstavništvom. Dokler se to ne zgodi,

bo vlada z drugimi sredstvi preprečila vsaj dotok krone iz tujega ozemlja, če mogoče še pred pričetkom izvoza nove žetve.

Glede agrarne reforme izjavlja vlada, da trdno stoji na izvedbo dosedanjih principov.

Nadalje prevzema vlada napram dobrovoljcem-legionarjem, invalidom in vojnim sirotam dolžnost, da jim da zemlje. Naglašja, da bo skušala čimpreje popolnoma likvidirati vojno in obeta, da napne vse svoje sile, da se vspostavi reden promet, pri čemur bo posebno naklonjena pri ureditvi stanovskih vprašanj železniškega in drugega prometnega personala.

Napram javnim nameščencem (uradništvu) prevzema vlada obvezo, da uredi njihov položaj in njihove plače ali definitivno ali pa vsaj provizorno za daljšo dobo. Na to našteva vladna izjava obširen socialnopolitičen program, kakor uvedbo 8urnega delavnika ter požurenje delavskega zavarovanja.

Obnovi produkcije v državi mora vlada posveteti svojo največjo pažnjo, pri tem pa hoče nastopiti brezozirno

C. G.

Kresna noč.

(Konec.)

„Vzemi me, vzemi s seboj, draga botrica! Nocoj bo lepo na Krimu. Plesale bomo in se gostile in dosti lepega bomo videle in izvedele.“

Maruša je še zmeraj strmela, a potlej se je dala prepričati in pregovoriti.

Ko se je storil globok mrak, sta se sešli Maruša in Marušica v gostem ločju in vrbju za Ljubljano. Zajezdili sta metlo in hopsasa, hej! Vzdignili sta se, zaplavali, švignili nad drevje, in šlo je nad Barjem, kjer so kurili kresove izžanski pastirji, proti Krimu. In ni še bila deseta, ko sta bili na vrhu, in je vsa gora že gomezela samih čarovnic in vešč. Lasje so jim vihrali kakor griva divjim kobilam, rezgale pa so grje od razdraženih žrebic.

Maruša se je takoj pomešala med to družalo, med peklenske svoje prijateljice in tovarišice. Marušica pa se je skrila za brinov grm in odtam je s studom opazovala počenjanje pijanih in zavrženih čarovnic. Nekatere so imele kozle s seboj in so jih še naprej jezdarile po hribu, druge so se metale in trkale z njimi, da se je ogenj kresal in so letele iskre od trdih butic.

Ob enajstih je privihral hudič med svoje izvoljene neveste. Pripeljal se je na mlinskem kamnu, v katerega je bilo vpreženih dvanajst črnih konj. Takoj po njegovem prihodu so se tudi zadnje čarovnice, ki so se zakasnile, nalik ogromnim sovam spustile iz oblakov.

Začel se je ples vrhu Krima. Kruljave in brezzobe vešče so se vrtile kot ptičji strahovi na prekljah in Marušica, ki se je še zmeraj skrivala za brinovim grmom, se je morala včasih naglas zasmejati. Pri tem je zgrabila za bedro svojo botrico, ki je ravno plesala s hudičem mimo nje in oba sta se zvrtila po tleh.

Grdo je zaklel peklenski poglavar in zagledal Marušico. Takoj so mu šla usta na pohoten smeh, zasvetili so se mu zobje v ognjeni sapi, skočil je k njej ter jo vlekel na sredo veselega raja.

„Babe, domov se mi spravite, drugače vas nažgem z razbeljenim korobačem.“

Divje je zarjul, in čarovnice so odvršale s plahim godrnjanjem. Marušica je ostala sama s hudičem.

„Veliko veselje te čaka, dekelce lepo. Najprej plešiva, potlej pojdeš z menoj.“

Ali Marušica ni bila mlada rojena, niti ni bila od včeraj, temveč je bila prebrisano dekle. Začela se je ruvati s hudičem in tako spretno mu je postavljala nogo, da ji ni mogel blizu,

že je začelo solnce temkati izza Krima, in tega se je ustrašil hudič.

Z eno roko je držal Marušico, a z drugo je zgrabil hudomušno solnce za okrogli vrat in zlato srjaco. Tako močno ga je taščil in davil s svojo črno pestjo, da je v tem trenutku vse zardelo, in rdeč odsev se je kakor plamenca zarja raztekel po obzorju. Zableščali in zagoreli so jutranji oblaki, in vsa rožna je bila nebeška poljana, in lesovi so se dramili iz sinjih sanj. A solnce je vroče žarilo, in hudiča je začelo peči v roko. Cvilil je in plesal po eni nogi, od bolečin je vpil, a kljub temu ni izpustil ne Marušice in ne solnca. A tisto jutro ni bilo srečno zanj, zakaj tudi solnce ni odjenjalo, in je sililo na nebo z močjo čvrstega fantiča in zmeraj širje se je smehljalo njegovo lice. Ni preostajalo drugega hudiču, kakor da ga je izpustil, in solnce se je vzdignilo in zaplavalo zmagonosno nad obzorje.

In vsenaokoli se je razlila jasna in vedra svetloba, kakor da so se odprla nebesa, in je zastrmelo božje obličje iz zarje. Hudiča je obšla ledena zona, prešinil ga je obupen strah, izpustil je Marušico in si zakril obraz pred plameni božjega jutra. Zacepetal je z nogami, se grdo zadrl od same togote in se prekucnil z glavo navzdol v sivo in gosto meglo, plavajočo nad ljubljanskim barjem. Marušica pa se je veselo vrnila domov.

proti draginji in vse storiti, da preskrbi prebivalstvu neobhodne potrebščine. V tem smislu se bô vodila tudi njena carinska politika.

Končno napoveduje vlada revizijo administracije države v smislu, da se odpravi birokratizem in da se da mesta večji inicijativi in odgovornosti.

Proti vsem zaprekam hoče vlada končno preskrbeti prebivalstvu v prvi vrsti predmete vsakdanje potrebe, kakor soli in petroleja.

Ob koncu izjave kliče vlada narodu predstavništvu, naj zbere vse energije k sodelovanju in pozivlja na mobilizacijo vseh narodnih sil, da se izvrši delo za državno in narodno konsolidacijo. Vlada stoji na stališču, da samo delo, ustavnost in disciplina garantira narodu bodočnost in primerno častno mesto v ostalem svetu. Vsi smo v državi jednaki državljani, vsi imamo jednake pravice, pa tudi vsi jednake dolžnosti.

Splošna ofenziva proti ruski sovjetski vladi.

Angleški vojni urad potrjuje, da se je vršila pomorska bitka: V Finskem zalivu je prišlo do boja med ruskimi in angleškimi bojnimi ladjami. Rusko trdnjavo Kronstadt so obstreljevali in baje gori — in Kronstadt je samo 49 kilometrov oddaljen od Petrograda. Na finski meji se je pričela ofenziva. In tudi Romunci so se združili s protirevolucionarno armado. Denikinovo ter prišli z ofenzivo od reke Dnjesta. Čeprav so že tolikrat poročali o novi veliki ofenzivi proti ruski sovjetski vladi, pa ni bilo iz vsega nič, je stvar zdaj zelo resna. Zelo resna za sovjetsko vlado, ki se že dolgo vzdržuje le z orožjem tudi proti delavcem. Gospodarsko, finančno in moralno že zdavnaj omajana, stoji pred padcem.

Dober poznavalec ruskih razmer socialni demokrat Axelrod pravi v švicarskem listu „La Feuille“: Hrepenenje ljudskih mas v Rusiji po osvoboditvi izpod jarma boljševizma je tako veliko, da bodo vsakega rešitelja pozdravili z veseljem. Baje bi pozdravili osvoboditev s pomočjo internacionale delavcev, ker je pa to nemogoče, bi sprejeli tudi antanto in protirevolucijo kot osvoboditeljico. Tudi od delavcev. Kajti, kakor pravi Axelrod, je proletariat v Rusiji zdaj pod boljševizmom mnogo bolj brezpripraven in tlačjen nego pod carizmom. Nima tiskovne svobode, pa tudi ne zborovalne in mora pri novih svojetskih volitvah glasovati za kandidate boljševikov, drugače ga zapro ali usmrte. Industrijski proletariat, prej glavna podpora revolucije, je decimiran, vsled ustavitve industrije raztresen po brezkončni deželi. Dočim je bilo v Petrogradu še pred koncem vojne 400.000 delavcev, jih danes tam 50.000 strada in povsod so delavci fizično in moralno izmučeni, tako da vse sprejmejo, celo najhujšo protirevolucijo. Če bo pa antantna vplivala na Kolčake in Denikine, da ne bodo javno reakcionarno nastopali in če ji da dovolj vojaške pomoči, tedaj se bo boljševizem razsul, ker že dolgo nima v delavskem ljudstvu nobene opore. Tako sodi mož, ki je s svojimi najbližjimi prijatelji pričel delovati za socialistično medna-

rodno mirovno konferenco, čegar tovariši so v dumi že od prvega dne glasovali proti vojnemu kreditu, izdajali v Sibiriji, kamor so bili kakor Zeretelli in Danu pregnani, list, ki je ostro kritiziral socialistične stranke v Franciji in Nemčiji, ker so dovoljevale vojne kredite. Če taki prepričani socialni demokrati tako pišejo, tedaj mora pod boljševiško vlado na Ruskem lepo zgledati.

Antanta odklanja nadvojvodo Jožefa in Friedrichovo ministrstvo.

Pariški listi objavljajo besedilo note, ki so jo naslovili na iniciativo ameriške delegacije in spričo protestov Čeho-Slovakov, Jugoslovancov in Italijanov na budimpeštansko interalirano komisijo. Glasi se: Aliirane in asociirane države so zopet pregledale informacije misije kakor tudi iz drugih virov došla poročila o zadnjih dogodkih v Budimpešti in so prišle do sledečih zaključkov: Iskreno željo imajo, skleniti z ogrskim narodom trajen mir, ne verjamejo pa, da bi se moglo to zgoditi, dokler ostane sedanja vlada na krmilu. Ta vlada ni nastala vsled volje narodove, marveč vsled državnega puča, ki ga je izvedla neka mala politična skupina pod varstvom neke tuje armade. Njen šef je član habsburške rodbine, ki je vsled svoje politike in svoje častihlepnosti povečini odgovorna za nesrečo, vsled katere trpi svet in bo še trpel. Mir, o katerem bi se s tako vlado pogajati, ne bi bil trajen in na drugi strani ne morejo dovoliti aliirane in asociirane države taki vladi gospodarsko pomoč, ki jo Ogrska tako zelo potrebuje. Če pravi nadvojvoda Jožef, da se hoče, predno se prične pogajati z aliiranimi in asociiranimi vladami, podvreči poskusu, da povpraša narod, tedaj mu odgovorjamo, da nas to ne more zadovoljiti, ker bi se vršile volitve pod vodstvom uprave, na čelu katere je nadvojvoda sam. V sedanjem nesrečnem položaju Ogrske je zelo težko, dobiti z volitvami pravi izraz narodove volje. Težkoče bi bile nepremostljive, če bi se vršile volitve pod kontrolo Habsburžana. Celo če bi na ta način izvoljeni zbor v resnici reprezentiral deželo, bi tega nihče ne verjel. V interesu evropskega miru morajo torej aliirane in asociirane vlade zahtevati, da predsednik, ki zahteva zdaj za se najvišjo oblast v ogrski državi, odstopi in da vlada, v kateri so zastopane vse stranke, vpraša za svet ogrski narod. Aliirane in asociirane države bodo vedno pripravljene, pogajati se z vlado, ki ima zaupanje na ta način izvoljenega zbora. Ta poslanica naj se objavi v vseh ozemljih.

Političen pregled.

Habsburške intrige. Vedno bolj prihajajo na dan intrige, s pomočjo katerih so zopet hoteli pripomoči Habsburžanom do prestola ter ustanoviti v srednji Evropi veliko katoliško državo. Češki „Venkov“ je objavil dopis iz Budimpešte, v katerem podrobno opisuje težnje nemško-madžarske aristokracije in duhovščine po reakciji, da bi prišli Habsburžani zopet na prestol, ki so ga bili izgubili. Med temi zarotniki najdemo imena, o katerih smo mislili, da ne bodo prišla nikdar več v javnost: Szmeccsany, Bathany, Palfy, Pallaviciny, Zichy, Gagliardi, Berchtold, Windischgrätz, Czernin, Sternberg in pa seveda Radić ter dr. Šusteršič, izmed Čehov pa zloglasni Zazvorka. Središče je v Švici.

Kako je v Beogradu. V petek je imela Demokratska zajednica plenarno sejo, ki so se

je udeležili vsi demokratični ministri s predsednikom Davidovičem. Klub je bil zbran polnoštevilno. Ministrskega predsednika in njegove tovariše je klub sprejel z burnim ploskanjem. Nato se je vršila debata o političnem položaju in o taktiki kluba v bodočih dneh. — Sobotna seja narodnega predstavništva je bila zelo dobro obiskana. Prišli niso samo oni, ki so bolni ali pa ki so na mirovni konferenci v Parizu. Min. predsednik Davidovič je podal izjavo, ki jo prinašamo v ekscerptu v uvodniku. Njegovo izjavo je večina sprejela z burnim odobravanjem, tudi na mnoge opozicijske poslance je napravila globok vtisk. Prihodnja seja narodnega predstavništva bo v ponedeljek ob pol 10. uri dopoldne. Posamezne stranke bodo podale svoje izjave, v katerih bodo označile svoje stališče napram vladi in njeni izjavi. Vlada bo odgovorila na posamezne izjave, na kar bo morda opozicija odgovorila v kratki protijzavi. Nato bodo glasovali o zaupnici ali nezaupnici.

Dnevne novice.

Mariborski in ljubljanski zvon. Ni nam treba ponavljati, s kakšno vehemenco in nečednostjo so mariborske »Male Novice« napadale v vsaki številki vladnega komisarja dr. Pfeiferja, češ da je on kriv stanovanjske bede v Mariboru. Sobotni »Slovenec« pa piše popolnoma drugače in pravi dobesedno: »Stanovanjska beda se tudi v Mariboru neprijetno čuti. Tudi tam je veliko družin nastanjenih po železniških vozovih. Stanovanjski urad se hvalevredno trudi, da odpomore, a čudežev ne more delati. Veliko lepih stanovanj imajo zasedenih še družine iztiranih uradnikov in drugih, ker jim naš slovenski kruh le bolj diši, kakor pa nemški«. Glavno glasilo slovenske ljudske stranke je torej popolnoma na laž postavilo ono osudno gonjo, ki so jo pričeli mariborski klerikalni listi proti vladnemu komisarju dr. Pfeiferju in magistratnim uradnikom. Iz tega pa sledi, da se je ta klerikalna gonja pričela popolnoma iz nizkotnih vzrokov, ker se morda ni vedno in povsod ustregalo klerikalnim zahtevam. Pa tudi glede mariborskega slovenskega uradništva je »Slovenec« drugega mnenja nego mariborski klerikalni listi, ki so na najpodlejši način denuncirali naše uradnike ter jih gonili iz Maribora, da jih nadomeste s korifejami a la Capuder. »Slovenec« pravi: »Uradništvo je skoroda že vse slovensko in prebivalstvo je z njim vobče zadovoljno, ker ne jaše preveč staroavstrijskega birokratskega šimelja, temveč služi ljudstvu in njega potrebam«. Mi smo vedno to naglašali, mariborski klerikalci pa ravno nasprotno ter hoteli vsepovsod napraviti nasprotje med narodom in uradništvom. Ne rečemo, da je morda to Slovenčev pisanje kako zadoščenje za naše uradnike, nekaj pa trdimo, da je vse te napade rodila osebna mržnja in osebno sovraštvo. In take ljudi naj ima Jugoslavija za svoje sinove!

Grdi napadi na vladnega komisarja dr. Pfeiferja. Mudim se nekaj časa v Mariboru. Zelo mi ugaja bivanje tu. Na trgu se lahko kupi vse, kar je potrebno za vsakdanje življenje. Tudi trgovine so precej dobro založene. Po gostilnah se dobiva hrana in ne predraga. Naravnost očaran pa sem o lepoti mestnega parka. Nobeno letovišče nam ne nudi lepšega. Zrak je tu čist, brez dima in prahu, raznovrstna drevesa nudijo blagodajno senco. In kako prijetno je šetanje po skrbno osnaženih potih, kjer slišiš mnogo slovenske govornice. Pomisliti je treba, da je bilo pred letom to še nemško mesto. Vse je na delu, da se tudi na zunaj slovensko obleče; kajti večina trgovin ima že slovenske napise. Vsak, kdor hoče videti, lahko vidi kako se polagoma spreminja nemški Maribor v slovenskega. Krivični so torej napadi na vladnega komisarja dr. Pfeiferja. Poznam njega in njegovo obitelj že dolgo vrsto let, vem, kako se je vzgajal v narodnem duhu, tako da je postal kremenit borilec za slovensko stvar. Narodno izdajstvo pri njem sploh ni mo-

goče. In isti „Slovenec“ v št. 90 „Matih Novic“ je za dr. Pfeifferja nezasižena psovka in pisec dotičnega članka zaslužil Greuterjev klic „—“ in pasji bič.

Dr. Kamnikerjeve sanje. Danes ali v sredo bodo izročili Nemški Avstriji končno mirovno pogodbo v podpis. Pogodba po zatrdilih iz Pariza ne bo prav nič izpremenjena. Vendar se je pa zadnja noč še dr. Kamnikerju sanjalo, da je dobil iz St. Germaina sporočilo, iz katerega je razvidno, da se bo za Štajersko vsekakor dovolila mejna korektura. Mi privoščimo dr. Kamnikerju ta sen, pa tudi graški »Tagespost« veseli, da je spravila te sanje v javnost.

Za trgovce in industrijalce. Posebnega voza, ki je priključen ekspresnemu vlaku med Parizom in Bukarešto, se smejo posluževati tudi jugoslovanski trgovci in industrijalci, ki imajo za to dovoljenje jugoslovanskega ministrstva za zunanje zadeve.

Nemško-avstrijsko zastopstvo v Ljubljani naznanja, da je določena od 23. avgusta nadalje pristojbina za vidiranje potnih listov SHS v svrhu potovanja v Nemško Avstrijo ali pa preko nje enotno na 7 K 50 vin. Pismenim prošnjam za vidiranje je treba vedno priložiti potni list, pristojbino in frankirano kuverto za odgovor, pri potovanjih na Štajersko in Koroško pa poleg tega tudi dovoljenje dotične deželne vlade ozir. policijskega ravnateljstva v Gradcu. Brez tega dovoljenja naj se potni listi ne pošiljajo.

Ljubljansko vseučilišče. Regent Aleksander je potrdil zakon o vseučilišču kraljestva SHS v Ljubljani. Vseučilišče bo imelo pet fakultet: medicinsko, juridično, filozofsko, bogoslovno in tehnično. Upamo, da se bo ta zakon kmalu izpremenil v realnost.

Imenovanja na pošti. Za poštarja v Rogatcu je imenovan poštni oficijant Josip Velikonja, v Marberku poštni oficijant Anton Lah, v Podčetrtku poštni oficijant Slavko Gobec, v Št. Lju v Slov. Gorici poštni opravilec Gabrijel Suligaj, v Kozjem poštni oficijant Josip Kumer, v Brezju poštni opravilec Vekoslav Božič, na Muti poštni oficijant Josip Černovšek, v Mislinjah poštni adjunkt Avgust Spendl, v Pilšanu poštni pristav Vincenc Ločnik, v Središču poštni oficijant Fran Mlinarič, v Laškem poštni adjunkt Ivan Slavec, v Zgornji sv. Kungoti poštni adjunkt Karel Kosem. Za nadpoštarja v Račjem je imenovan poštar Ivan Španjol, na Pragerskem poštar Lambert Gerlič. Poštarsko mesto v Selnici ob Dr. je dobil poštni aspirant Ivan Jamnik, v Meži poštni adjunkt Franc Klasine, pri Sv. Trojici v Slov. Gorici poštni oficijant Miroslav Vaupotič, v Zgornji sv. Kungoti adjunkt Alojzij Hrašovec. Za poštarico v Rušah je imenovana poštna oficijantinja Jerica Gricold, v L. Pavlu pri Preboldu poštna oficijantka Marija Debelak, v Ponikvi poštna adjunktinja Ivana Belar. Nadpoštarsko mesto v Poljčanah je dobil poštar Anton Krolnik, v Brežicah poštar Albin Lichtenegger.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) opozarja stranke, katere so pri njej podpisale 4 odstotno državno posojilo, da lahko dvignejo došle komade med uradnimi urami proti vračilu začasnih potrdil.

Tatvina vola. Posestniku Martinu Knupležu v Zgornjem Gasteraju je neznan tat ukradel vola, vrednega okrog 8000 K. Odgnal ga je najbrž čez demarkacijsko črto v Nemško Avstrijo.

Požar. Dne 19. avgusta okrog polnoči je na neznan način izbruhnil ogenj v gospodarskem poslopju posestnika Henrika Kleinknehta na Kresnici pri Št. Lju. Upepelil mu je gospodarsko poslopje s senom, slamo, žitom, gospodarskimi stroji in skoro z vsem poljedelskim orodjem.

Sokolski vestnik

„Sokol“ v Ormožu je društvo, ki deluje vestno, marljivo, vztrajno. V kratkih mesecih odkar zopet sme delovati, se je potrojilo po članstvu in danes zavzema v Ormožu ono odlično mesto, ki gre „Sokolu“, ki pojamuje pravilno svojo nalogo v vzgoji naroda in njegovega naraščanja.

„Sokol“ v Ormožu ima danes za seboj mesto in okolico. To so utisi, ki jih je dobil opazovalec ob nastopu „Sokola“ v Ormožu dne 15. t. m. Krasno poletno telovadišče imajo, zeleno kotlinico ob mestu, ki se zdi kakor naravni amfiteater; ljudstva ti vre od vseh strani, meščanstva in okoličanov, vstopnic je baje dvakrat zmanjkalo. Slišiš blagajnika, ki se hvali, da mu je samo vstopnina pokrila vse tisočake stroškov. Dobro znamenje! Prihajajo kolone telovadk, naraščaja moškega in ženskega, tudi onih najmlajših, v domačih oblekah, ker krojev ni, potem telovadcev. Telovadba ženskih in moških prostih vaj (ljubljskih) priča o izrednem trudu članstva in vaditeljskega zbora, orodne vaje dokazujejo napredek društva. Naraščaj je nastopil v skupnih lahkih prostih vajah, deklice pa v prostih s petjem. Videl sem, kineticam in drugim so se solzile oči veselja. Nekdo mi je kazal skupino otrok v naraščaju, ki so bili decembra 1918 med onimi 17, ki jih je priglasil nekdanji nemški Ormož za nemško šolo.

D. P.

Umetnost in književnost.

Slovensko mestno gledališče v Mariboru. Slavnemu občinstvu, ki se zanima za naše novo slovensko gledališče naznanjamo, da se otvori prva redna sezona predstav koncem septembra 1919. Gledališče bo gojilo narodne igre, igre s petjem, veseloigre in resne drame. Razne informacije glede bodoče sezone in a b o n e m e n t a daje gledališka pisarna, ki se nahaja v gledališkem poslopju, vhod iz Stolnega trga, I. nadstropje. Uradne ure vsak dan od 10.—12. ure dopoldne in od 16.—18. popoldne. Opozorjamo, da se slavno občinstvo takoj potruji glede abonementa z naročili, kajti zanimanje za slovensko gledališče je ogromno. Stevilo sedežev in lož pa ni ravno preveliko, ter se utegne dogoditi, da bodo vsi boljši prostori hitro oddani. Na prepozna naročila se žal ne bo moglo ustreči, ker tudi pri gledališču velja geslo: »kedor preje pride, preje melje«.

Iz gledališke pisarne. Vsi bivši mariborski igralci, ki so doslej nastopali pri diletantskih predstavah v Narodnem domu, se naprošajo tem potom, da se polnoštevilno in zanesljivo javijo v gledališki pisarni, v uradnih urah od 10.—12. ure dopoldne in od 16.—19. popoldne do incl. srede 27. avgusta. Gre za svečano otvoritveno predstavo, ki potrebuje premnogo igralcev in izvežbanih komparzov. Prepričani smo, da bodo gospodje uvideli potrebo in nujnost sodelovanja pri tej pomembni predstavi, ki nam otvori nov slovenski umetniški hram. Ravnateljstvo.

Otvoritev dramatične šole. Onim damam in gospodom, ki se zanimajo za dramatično šolo, se uljudno naznanja, da se vrši vpisovanje gojenk in gojencev od ponedeljka 25. avgusta dalje, do incl. četrta 28. avgusta v gledališki pisarni, vhod iz Stolnega trga, I. nadstropje. Vsak dan od 17.—19. popoldan. Želijo je, da se posveti slovenski igralski umetnosti čimvečje število za ta stan sposobnih in navdušenih dam in gospodov. Bodočnost slovenskega gledališča v Mariboru je odvisna v največji meri od talentiranega in delavnega domačega igralskega naraščaja. Poučevalo se bo trikrat na teden. Najsposobnejše začetnike se bo po možnosti takoj zaposlilo z manjšimi vlogami pri predstavah. Ti začetniki morejo reflektirati pozneje, ko se malo izvežbajo in dokažejo z nastopi svojo sposobnost — tudi na stalni angažma z gažo. Ravnateljstvo.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Izgredi proti češkim Sokolom na Dunaju.

Dunaj, 23. avgusta 1919. K obžalovanja vrednim izgredom je danes opoldne prišlo na tukajšnjem severozahodnem kolodvoru. 300 čeških Sokolov se je hotelo danes od-

peljati v Znojmo, da se udeleži neke slavnosti. Drugi potniki, ki so čakali na kolodvoru, pa tudi železničarji so nastopili proti Sokolom, jih zasramovali, jim grozili ter nekatere tudi dejansko napadli. Konečno se vsled teh izgredov niso mogli odpeljati v Znojmo. Tudi češko-slovaški poslanik dr. Fiedler s svojo soprogo, ki sta se tudi hotela peljati, je bil priča teh izgredov in se ni mogel odpeljati. — Potem pa hočejo Dunajčani od Čehov premog.

Caproni ponesrečil.

Dunaj, 23. avgusta 1919. Danes dopoldne je padel na letališču v Aspernu Capronijev aeroplan, v katerem so bili štiri italijanski vojaki, iz višine 250 metrov na tla. Zrakoplov se je popolnoma razbil. Vsi štirje Italijani so se ubili. Hoteli so poleteti v Rim.

Nemška Ogrska.

Dunaj, 24. avgusta 1919. »Neues Wiener Abendblatt« izve iz italijanskega diplomatskega vira: Na predlog neke antantne države je svet četvorice alirancev sklenil, da ne da nemškoavstrijski vladi nikakršnega direktnega mandata za zasedbo zahodnoogrškega ozemlja, vendar se pa najvišji svet ne bo protivil, če bo nemškoavstrijska vlada izvedla zasedbo. Državni urad za zunanje zadeve izjavlja, da ni resnična vest o takojšnji zasedbi Nemške zahodne Ogrske.

Demisija ogrskega kabineta Friedrich in odstop nadvojvode Jožefa.

Dunaj, 25. avgusta. Ministrstvo Friedrich je odstopilo in z njim nadvojvoda Jožef.

Mirovna konferenca.

Lyons, 23. avgusta. Najvišji svet alirancev je včeraj na znanje vzel poročila vojaških strokovnjakov o izpraznitvi Letlandije, se nato bavil s položajem v provincah ob Vzhodnem morju ter potrdil vojaške in vojnomoarske klavzule mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo.

Nemiri na Irskem.

Kopenhagen, 24. avgusta. Nemiri na Irskem so zavzeli nevaren značaj. Na južnem Irskem je popolna revolucija, položaj postaja od ure do ure nevarnejši. V grafiji Ulster je prebivalstvo kamenalo angleške čete. Kraj Ockly Island, kjer je municijski depot, so uporniki z nasprotnoležeče obali obstreljevali. 30 kilometrov od Dublina so uporniki raztrgali železniško progo. V Dublinu je do 60.000 mož angleških čet, ki so opremljeni s strojnimi in aeroplani.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

St. Germain, 24. avgusta 1919. Listi poročajo, da je najvišji svet pregledal od komisij pripravljena poročila o protipredlogih Nemške Avstrije ter konstatiral, da so pri posameznih zadevah nasprotja. Vsled tega so vrnil poročila takozvanemu koordinacijskemu komiteju, ki naj oskrbi sestavitve.

Dunaj, 24. avgusta 1919. V ponedeljek bo mirovna pogodba gotova, vendar je treba računati, da se bo stvar zopet zavlekla do srede.

Odesa oproščena boljševikov.

Odesa, 23. avgusta. Od ukrajinske strani izvirajoča brzojavka poroča, da so ukrajinske čete po težkih bojih z boljševiki zavzele Odeso. Oddelki mornarjev črnomoškega brodovja, ki so jih v naglici prignali, da prepečejo ukrajinsko prodiranje, so zbežali na stran ukrajincev. Boljševiške armade na desnem bregu Dajepa so v paničnem begu pred četami generala Petljure.

MALA OZNANILA.

Palca s srebrnim ročajem se je izgubila na cesti Leitersperk—Maribor. Naj se blagovoli oddati proti dobri nagradi v Narod domu v Mariboru. 2-2

Pohišstvo za dve kompletni spalni sobi iz mehkega lesa, 2 ogledali, več posameznih postelj iz trdega lesa, otroški vozek (za ležati in sedeti) se proda. Flössergasse 5, Maribor. 2-2

Karbid prodaja v vsaki množini Maks Macher, trgovina s steklom in svetilkami v Mariboru, Edmund Schmidova ulica 3. 6-6

Proda se zimska suknja. Oglasiti se je po poldne. Kje, pove upravništvo.

Odvetnik

dr. Ferdo Müller

(prej odvetnik v Celovcu)

naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno v

Mariboru, Tegetthoffova cesta 11
(stara okrajna sodnija). 3-2

I. maribor. strojna pletarna

Ivan Barta

Župnijska ulica št. 6

se priporoča

v izdelovanje vseh pletenin. — Švilene, flor, cvrtnate in volnene nogavice se po ceni izdelujejo in se tudi podpletejo.

Svarilo!

Podpisane koncesijonirane posredovalnice za obrat z zemljišči svarijo tem potom vsakega pred nedopustnim izvrševanjem obrti posredovanja pri prodajanju in nakupovanju zemljišč kakor se to po različnih osebah celo po uradnikih izvršuje. Prosimo p. n. občinstvo, da nam vsak tak slučaj naznani, da zadevo potem ovadimo kazenskim, obrtnim in davčnim oblastim.

Koncesijonirane posredovalnice za obrat z zemljišči:

Karl Troha, Tegetthoffova cesta 30; Carl Scheidbach, Gosposka ulica 28; Paula Kržižek, Grajska ulica 8; Theresija Stanzer, Šolska ulica 5; Helena Hawlik, Šilerjeva cesta 6. 2-1

Svoji k svojim!

Restavracija in hotel
pri „Zamorcu“
(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. —
Prostori vrt.

Za obilen obisk se priporočata
Franc in Pavla Jančer.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Brata Vošnjak

PTUJ

Trgovina z usnjem, čevlji in surovimi kožami.

Elegantni box calf in chevreaux čevlji. — Fini čevlji iz črne in rujave teletine. — Navadni čevlji iz rujave kravine, podplatni in podpétni cveki, drete, platno.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poziv k upisovanju novih delnic.

Redni občni zbor je dne 5. maja t. l. zaključil na temelju dovoljenja deželne vlade, da zviša delniško glavnico
od K 15,000.000.— na K 20,000.000.—

z izdajo

12.500 novih delnic v nom. znesku K 5,000.000.—

in je pooblastil upravni svet, da določi po svojem prevdanku rok in način izdaje novih delnic.

Upravni svet je na podlagi tega pooblastila sklenil, razpisati subskripcijo pod sledečimi pogoji:

- Upisovanje se vrši od **1. do 31. avgusta t. l.**
 - pri **Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani** in njenih podružnicah v **Mariboru, Splitu, Celovcu**, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju;
 - pri **Živnostenski banki v Pragi** in vseh njenih podružnicah;
 - pri **Hrvatski trgovinski banki v Zagrebu** in njeni podružnici v Osjeku;
 - pri **Hrvatski zemaljski banki v Osjeku** in vseh njenih podružnicah.
- Od 12.500 novih delnic à K 400.— nom. v skupnem znesku K 5,000.000.— se prepusti dosedanjim delničarjem **9.375 komadov** in sicer v razmerju na **4 stare 1 novo po K 650.—**, plačljivih na enkrat najpozneje: do 31. avgusta t. l., več 5% obresti od nom. K 400.— od 30. junija 1919 do dne plačila.
Ostalih **3.125 delnic** se ponudi drugim reflektantom po K 800.— za komad, več 5% tekoče obresti od nom. zneska K 400.— od 30. junija 1919 do dne plačila, proti takojšnjemu plačilu.
- Nove delnice bodo opremljene s kuponom za II. sem. 1919 in bodo deležne polovice čistega dobička za I. 1919.
- Pri upisovanju se morajo predložiti v navedenem roku plašči starih delnic subskripcijskim mestom v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic iz zadnje emisije, katerih oddaja vsled tehničnih zaprek še ni bila mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadevnih pismenih priglasnic in začasnih potrdil o plačanih delnicah.
- Ažijski kurzni dobiček od novih delnic se po odbitku stroškov in kolekovne pristojbine uporabi za ažijski rezervni fond banke.
- Proti vrnitvi začasnih potrdil se bodo nove delnice tekom meseca januarja 1920 izročile subskribentom.
- Reparticijo delnic za nedelničarje si pridržuje upravni svet, toda v prvi vrsti se bodo upoštevali oni subskribenti, katerim pri zadnji emisiji ni bilo mogoče dodeliti polnega števila upisanih delnic.

Ljubljana, 21. julija 1919.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.